

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS
ĮSAKYMAS
DĖL AUKŠTUMALOS TELMOLOGINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANO
PATVIRTINIMO

2015 m. rugsėjo 1 d. Nr. D1-623
Vilnius

Vadovaudamasis Saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentų rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 709 „Dėl saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentų rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 27 punktu:

1. T v i r t i n u Aukštumalos telmologinio draustinio gamtotvarkos planą (toliau – Gamtotvarkos planas) (pridedama).

2. P a v e d u:

2.1. Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Generalinei miškų urėdijai prie Aplinkos ministerijos užtikrinti tinkamą priemonių, numatytų šio įsakymo 1 punktu patvirtintame Gamtotvarkos plane, įgyvendinimą;

2.2. Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos:

2.2.1. užtikrinti lėšų planavimą priemonėms, numatytoms šio įsakymo 1 punktu patvirtintame Gamtotvarkos plane, už kurių įgyvendinimą atsakinga Nemuno deltos regioninio parko direkcija;

2.2.2. iki 2015 m. rugsėjo 30 d. užtikrinti saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių, nurodytų šio įsakymo 1 punktu patvirtintame Gamtotvarkos plane, suregistravimą Saugomų rūšių informacinėje sistemoje;

2.3. Generalinei miškų urėdijai prie Aplinkos ministerijos užtikrinti valstybės įmonės Šilutės miškų urėdijos privalomųjų miško atkūrimo, apsaugos ir tvarkymo darbų lėšų, kuriomis reikia finansuoti atitinkamas priemones, numatytas šio įsakymo 1 punktu patvirtintame Gamtotvarkos plane, planavimą.

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

AUKŠTUMALOS TELMOLOGINIO DRAUSTINIO GAMTOTVARKOS PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Aukštumalos telmologinio draustinio gamtotvarkos planas (toliau – Gamtotvarkos planas) parengtas daliai vietovės, atitinkančios gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų (toliau – BAST) atrankos kriterijus – Nemuno delta ir daliai paukščių apsaugai svarbios teritorijos (toliau – PAST), – Nemuno delta. Gamtotvarkos planas parengtas vadovaujantis Reikalavimų gamtotvarkos plano turiniui aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. D1-645 „Dėl Reikalavimų gamtotvarkos plano turiniui aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas). Prie šio Gamtotvarkos plano pridedama pagrindžiamoji informacija su joje esančiais brėžiniais ir priedais, išsamiai aprašanti, paaiškinanti ir pagrindžianti Gamtotvarkos plano sprendinius (toliau – Pagrindžiamoji informacija) ir taikoma, kiek reikia juos pagrįsti. Pagrindžiamoji informacija skelbiama Aplinkos ministerijos interneto tinklalapyje www.am.lt/gamtotvarka.

II SKYRIUS TERITORIJOS BŪKLĖS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

2. Teritorija, kuriai parengtas Gamtotvarkos planas (toliau – teritorija), yra Klaipėdos apskrities Šilutės rajono savivaldybės Kintų ir Saugų seniūnijose, patenka į Nemuno deltos regioninį parką ir apima Aukštumalos telmologinį draustinį, įsteigtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. vasario 15 d. nutarimu Nr. 247 „Dėl Dieveniškų istorinio regioninio, Kurtuvėnų, Metelių, Nemuno deltos, Panemunių, Rambyno, Salantų, Veisiejų, Ventos, Žagarės regioninių parkų zonavimo schemų“. Aukštumalos telmologinio draustinio tikslas – reatūralizuoti ir išsaugoti Aukštumalos pelkinę ekosistemą, pasižyminčią ežerokšnių kompleksais, savitomis biocenozėmis, saugomų rūšių augalijos ir gyvūnijos (šarvuotosios skėtės, jūrinio erelio, balinės pelėdos, minkštojo ir šukelinio kiminių, kupstinės kūlingės, lieknojo švylio, tyrulinės erikos) ir Europos Bendrijos svarbos pelkių, gėlųjų vandenių ir miškų buveines (3160 Natūralūs distrofiniai ežerai, 7110* Aktyvios aukštapelkės, 7120 Degradavusios aukštapelkės, 9080 *Pelkėti lapuočių miškai, 91D0 *Pelkiniai miškai). Teritorijos miškai priskirti VI Šilutės miškų urėdijos Kintų ir Šilutės girininkijoms. Bendras teritorijos, kuriai parengtas Gamtotvarkos planas, plotas yra 1285 ha.

Teritorija užima dalį Nemuno deltos BAST, kuri įtraukta į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 „Dėl Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtinimo“, siekiant išsaugoti šias Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines: 3160 Natūralūs distrofinio ežerai, 7110* Aktyvios aukštapelkės, 7120 Degradavusios aukštapelkės, 91D0 *Pelkiniai miškai ir Europos Bendrijos svarbos rūšies – šarvuotosios skėtės (*Leucorrhinia pectoralis*) apsaugai. Teritorija užima dalį Nemuno deltos PAST, kuri įtraukta į Paukščių apsaugai svarbių teritorijų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. D1-281 „Dėl Paukščių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“, siekiant išsaugoti Europos Bendrijos svarbos rūšis:

nendrinė lingė (*Circus aeruginosus*), pievinė lingė (*Circus pygargus*), jūrinis erelis (*Haliaeetus albicilla*), balinė pelėda (*Asio flammeus*), paprastoji medšarkė (*Lanius collurio*).

Teritorijoje yra keli augalijos kompleksai. Didžiausią plotą užima pelkės – 49,9 proc. teritorijos ir miškai – 41,7 proc. Vandens telkiniai užima 4,5 proc., pievos ir ganyklos – 2,1 proc., keliai, dirbama žemė, užstatytos teritorijos ir nenaudojama (nedirbama) žemė užima mažiau kaip po 1 proc. teritorijos. Teritorijos medynai priskirti IIA miškų grupei – specialiosios paskirties miškai (draustinių miškai). Teritorija patenka į Vabalų, Aukštumalų ir Rūgalių kaimus.

2012 m. teritorijoje kartografuotos Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės, kurios įtrauktos į 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 2 tomas, p. 102) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 2013/17/ES (OL 2013 L, p. 193) (toliau – Buveinių direktyva), ir nustatyti jų užimami plotai:

3160 Natūralūs distrofiniai ežerai daugiausia susitelkę rytinėje, centrinėje ir vakarinėje aukštapelkės dalyse. Buveinės apsaugos būklė gera. Tik kelių pelkės rytinės dalies ežerėlių būklė patenkinama, nes dėl durpyno sausinimo darbų pažemėjo gruntinio vandens lygis, padidėjo mineralinių medžiagų prietaka iš aplinkinių zonų, pakito cheminė vandens sudėtis, įsikūrė netipiškos augalų rūšys. Buveinė užimama 11,7 ha plotą;

7110* Aktyvių aukštapelkių buveinė užima 621 ha plotą. Buveinės apsaugos būklė gera, tačiau blogėjanti, nes dėl pažeisto hidrologinio režimo pastebimas suintensyvėjęs krūmokšnių ir medžių ardo augimas kai kuriose buveinės vietose;

7120 Degradavusių aukštapelkių buveinė užima 148,8 ha plotą. Ši buveinė išskiriama pelkės plotuose, kuriuose dėl antropogeninio poveikio pažeistas natūralus hidrologinis režimas. Tai prieš kelis dešimtmečius durpių gavybai ruošti nauji kasybos laukai. Buveinės apsaugos būklė blogėja (didžioji dalis nukentėjo nuo 2012 m. gaisro). Atstacius hidrologinį režimą, dalis buveinės galėtų transformuotis į 7110* Aktyvias aukštapelkes, dalis – į 91D0* Pelkinių miškų buveines;

7150 Plikų durpių saidrynai užima labai mažą plotą dėl natūralių priežasčių, nes buveinės laikinos, dažnai vystosi gaisro, šalčio pažeistose vietose, praplaisose. Apsaugos būklė patenkinama. Šios buveinės plotai yra sporadiškai išsibarsčiusios šiaurės rytinėje dalyje;

91D0* Pelkiniai miškai užima 12,6 ha plotą, apsaugos būklė patenkinama. Tipiški buveinės plotai išlikę tik aplink distrofinius ežerėlius, aukštapelkės šlaituose ir priešlaidiuose dėl intensyvaus sausinimo tipiškų pelkinių miškų beveik nebeaptinkama.

Aukštumalos telmologiniame draustinyje registruotos 9 induočių augalų rūšys, įrašytos Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 504 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Saugomų rūšių sąrašas):

Statusis atgiris (*Huperzia selago*). Žinomos negausios augavietės pietvakariniame ir šiaurvakariniame draustinio pakraštyje. Apsaugos būklė neįvertinta, tipiškų augaviečių mažai;

Raistinė viksva (*Carex magellanica*). Registruoti 2 individai pietrytinėje draustinio dalyje, distrofinio ežerėlio priekrantės pelkiniame miške. Apsaugos būklė patenkinama, augavietė netipiška;

Dėmėtoji gegūnė (*Dactylorhiza maculata*). Pavieniai individai registruoti šiauriniame ir vakariniame pelkės pakraštyje. Apsaugos būklė gera;

Aukštoji gegūnė (*Dactylorhiza fuchsii*). Pavieniai individai aptinkami apypelkio pamiškėse, apsaugos būklė gera;

Siauralapė gegūnė (*Dactylorhiza traunsteineri*). 8 individai vakariniame pelkės pakraštyje tarp Vabalų ir Rūgalių kaimų. Apsaugos būklė neįvertinta, žinomi tik literatūriniai duomenys;

Tyrulinė erika (*Erica tetralix*). Žinoma 1 augavietė vakarinėje ir 4 pietrytinėje pelkės dalyje, ekotoninėse aukštapelkės bendrijose. Apsaugos būklė palanki ir stabili. Tai viena iš dviejų žinomų radaviečių Lietuvoje;

Paprastoji vandens lelija (*Nymphaea alba*). Nedidelis sąžalynas registruotas pietrytinėje draustinio dalyje esančiame distrofiniame ežerėlyje. Apsaugos būklė patenkinama, augavietė netipiška;

Kupstinė kūlingė (*Trichophorum cespitosum*). Pavieniai stambūs kerai ar jų grupės aptinkami vakarinėje, centrinėje, rytinėje aukštapelkės dalyse. Apsaugos būklė palanki ir stabili, buveinė artima tipiškai;

Minkštasis kiminas (*Sphagnum molle*). Nedidelės grupelės registruotos degradavusioje aukštapelkėje. Apsaugos būklė patenkinama, populiacija maža.

Teritorijoje 2011 m. aptiktas šukelinis kiminas (*Sphagnum imbricatum*). Rūšis nesaugoma, tačiau tai vienintelė žinoma rūšies augavietė Lietuvoje (iki 2011 m. ši kiminų rūšis laikyta išnykusia). Apsaugos būklė bloga, populiacija yra gaisro stipriai paveiktoje aukštapelkės dalyje.

Teritorijoje nustatyta 13 gyvūnų rūšių, įrašytų į Buveinių direktyvos II, IV priedą:

Dvijuostė nendriadusė (*Graphoderus bilineatus*). 28 radavietės registruotos distrofiniuose pelkės ežerėliuose ir sausinamuosiuose grioviuose. Apsaugos būklė gera, gausumas atitinka BAST steigimo kriterijus, todėl siūlytina įtraukti į BAST vertybių sąrašą;

Baltakaktė skėtė (*Leucorhinia albifrons*). 74 radavietės registruotos distrofiniuose pelkės ežerėliuose. Apsaugos būklė palanki;

Grakščioji skėtė (*Leucorhinia caudalis*). 11 radaviečių registruota distrofiniuose pelkės ežerėliuose. Apsaugos būklė palanki;

Šarvuotoji skėtė (*Leucorhinia pectoralis*). 62 radavietės registruotos distrofiniuose pelkės ežerėliuose ir sausinamuosiuose grioviuose. Apsaugos būklė palanki;

Smailiasnukė varlė (*Rana arvalis*). Gyvena nuolat, tačiau apyretė melioraciniuose apypelkio kanaluose. Apsaugos būklė neįvertinta;

Mažoji kūdrinė varlė (*Rana lessonae*). Gyvena nuolat, tačiau apyretė melioraciniuose apypelkio kanaluose. Apsaugos būklė neįvertinta;

Vikrusis driežas (*Lacerta agilis*). Nuolat gyvenantis aukštaplynėje, apypelkio miškuose. Apsaugos būklė palanki.

Vilkas (*Canis lupus*). Užklysta migracijų metu, gali gyventi teritorijoje. Apsaugos būklė, gausumas neįvertinti;

Upinis bebras (*Castor fiber*). Teritorijos sausinamuosiuose apypelkio kanaluose registruotos 4 bebrų šeimos, apsaugos būklė palanki;

Ūdra (*Lutra lutra*). Teritorijoje nuolat negyvena, nesiveisia. Užklysta nuo Tenenio upės žemupio;

Rudasis nakviša (*Nyctalus noctula*). Gyvena apypelkio miškuose, maitinasi pelkėje. Apsaugos būklė, gausumas neįvertinti;

Natuzijaus šikšniukas (*Pipistrellus nathusii*). Gyvena apypelkio miškuose. Apsaugos būklė, gausumas neįvertinti;

Šikšniukas nykštukas (*Pipistrellus pipistrellus*). Veisimosi metu registruotas prie apypelkio miškų. Apsaugos būklė, gausumas neįvertinti.

Į Saugomų rūšių sąrašą įtrauktos 9 gyvūnų (išskyrus paukščius) rūšys: dvijuostė nendriadusė, baltakaktė, grakščioji ir šarvuotoji skėtės, machaonas (vikšrai randami kasmet aukštaplynėje ir degvietėje, apsaugos būklė neįvertinta), ūdra, šermuonėlis (registruotas apypelkio miškuose, apsaugos būklė, gausumas neįvertinti), rudasis nakviša, šikšniukas nykštukas.

Teritorijoje nustatyta 18 perinčių, galinčių perėti arba besimaitinančių paukščių rūšių, įrašytų į 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (kodifikuota redakcija) (OL 2010 L 20, p. 7) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 2013/17/ES (OL 2013 L, p. 193) (toliau – Paukščių direktyva), I priedą:

Juodasis gandras (*Ciconia nigra*). Pavieniai besimaitinantys paukščiai stebimi apypelkio miškuose, teritorijoje neperi;

Vapsvaėdis (*Pernis apivorus*). Peri apypelkio miškuose, apsaugos būklė, gausumas neįvertinti;

Juodasis peslys (*Milvus migrans*). Pavieniai medžiojantys paukščiai stebimi pelkėje, teritorijoje neperi;

Jūrinis erelis (*Haliaeetus albicilla*). Teritorijoje žinomas vienos poros perėjimo atvejis 2004 m. Šalia draustinio peri kelios poros. Visoje Nemuno deltos PAST dėl didelio porų tankumo stebima dažna lizdinių teritorijų kaita, tikėtina, kad perės draustinio teritorijoje. Apsaugos būklė palanki;

Pievinė lingė (*Circus pygargus*). Kasmet stebimi besimaitinantys pelkėje paukščiai, 2003 m. stebėta pora su jaunikliais. Apsaugos būklė palanki;

Nendrinė lingė (*Circus aeruginosus*). Retai maitinasi teritorijoje, tikėtina, neperi;

Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*). Stebimi praskrendantys paukščiai, 1–2 km atstumu nuo draustinio peri 3 poros, teritorijoje neperi;

Žuvininkas (*Pandion haliaetus*). Stebėtas vieną kartą (1993 m.), teritorijoje neperi;

Gyvatėdis (*Circaetus gallicus*). Kelis kartus aukštapelkėje stebėtas medžiojantis paukštis, teritorijoje neperi;

Tetervinas (*Tetrao tetrix*). Perinti rūšis, populiacijos dydis vertinamas 10–15 patinų, apsaugos būklė palanki;

Pilkoji gervė (*Grus grus*). Teritorijoje peri 1–3 poros, dažnai stebima migracijų metu. Apsaugos būklė palanki;

Dirvinis sėjikas (*Pluvialis apricaria*). 2014 m. aukštapelkės plynėse, centrinėje ir rytinėje pelkės dalyse perėjo 4 poros. Apsaugos būklė palanki, gausumas atitinka BAST steigimo kriterijus, todėl siūlytina įtraukti į BAST vertybių sąrašą;

Tikutis (*Tringa glareola*). Aukštapelkės plynėse 2014 m. perėjo 3 poros, apsaugos būklė palanki, gausumas atitinka BAST steigimo kriterijus, todėl siūlytina įtraukti į BAST vertybių sąrašą;

Balinė pelėda (*Asio flemmeus*). 1996 m. teritorijoje fiksuota lizdavietė, daugiau duomenų apie rūšies stebėjimus nėra;

Lėlysis (*Caprimulgus europaeus*). Plynraistinėse bendrijose pietvakarinėje ir rytinėje pelkės dalyse peri 2 poros. Apsaugos būklė palanki;

Žalvarnis (*Coracias garrulus*). Stebėtas kelis kartus aukštapelkės plynėje, teritorijoje neperinti rūšis;

Juodoji meleta (*Dryocopus martius*). Mažiausiai pora peri šiaurinėje apypelkio miško dalyje, apsaugos būklė palanki;

Plėšrioji medšarkė (*Lanius excubitor*). 1992–1994 m. perėjo 1–2 poros. 1995 m. – 8–10 porų, 2014 stebėta viena pora, apsaugos būklė patenkinama;

Paprastoji medšarkė (*Lanius collurio*). Peri 5–7 poros aukštapelkės plynėse, raistuose. Apsaugos būklė palanki.

Į Saugomų rūšių sąrašą įtraukta 18 paukščių rūšių: juodasis gandraus, vapsvaėdis, juodasis peslys, jūrinis erelis, pievinė lingė, vištvanagis (kasmet stebimas medžiojantis aukštapelkėje ir apypelkio miškuose), mažasis erelis rėksnys, žuvininkas, gyvatėdis, sketsakalis (pavieniai paukščiai kasmet stebimi medžiojantys pelkėje, teritorijoje neperi), tetervinas, pilkoji gervė, dirvinis sėjikas, didžioji kuolinga (1995 m. perėjo 3 poros, dažnesnė migracijų metu), tikutis, balinė pelėda, plėšrioji medšarkė, žalvarnis.

Didžiausias poreikis vykdyti gamtotvarkos priemones yra 7110 *Aktyvių aukštapelkių, 7120 Degradavusių aukštapelkių, 3160 Natūralių distrofinių ežerų, 91D0* Pelkinių miškų buveinėse, kurių apsaugos būklė blogėja dėl pažeisto hidrologinio režimo ir pelkių buveinių užaugimo nebūdinga sumedėjusia augalija. 7150 Plikų durpių saidrynų buveinės apsaugos būklė teritorijoje priklauso nuo gamtinių sąlygų, specialios gamtotvarkos priemonės buveinei nereikalingos. Didesnis pažeidimas pastebėtas 7120 Degradavusių aukštapelkių buveinėse, durpių eksploatacijai ruoštuose laukuose, kuriuose dėl sausavimo įtakos suvešėjo sumedėjusi

augalija, o dalyje jų gaisras sunaikino karpotojo beržo (*Betula pendula*) 20–30 metų amžiaus mažo skalsumo savaiminės kilmės žėlinius.

Kai kurioms Lietuvoje retoms ir saugomoms rūšims (šukeliniui kiminui, raistinei viksvai ir kitoms, kurių apsaugos būklė nepalanki) gamtotvarkos priemonės nenumatomos dėl labai mažų populiacijų arba netipiškų augaviečių.

Gamtotvarkos plano teritorijoje valstybinė žemė sudaro 94,4 proc., neišnuomotos laisvos valstybinės žemės – 5,5 proc., privati – 0,1 proc. Visi numatyti tvarkymo plotai yra valstybinėje žemėje.

Didžioji valstybinės žemės dalis yra miškų ūkio paskirties žemė (valstybinės reikšmės miškai), kuri sudaro 92,1 proc. draustinio teritorijos.

Miškų valstybės kadastro duomenimis (2013 m.), aprašomoje teritorijoje medynai sudaro 33,7 proc. draustinio ploto. Didžioji dalis (77,1 proc.) analizuojamos teritorijos miškų priskiriami II grupei – specialiosios paskirties miškai (draustinių miškai), skirti išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus. Likusioji (22,9 proc.) dalis miškų yra III grupės – apsauginiai miškai (valstybinių parkų apsauginių zonų miškai). Valstybinius miškus valdo VĮ Šilutės miškų urėdija. Visi draustinyje esantys miškai yra valstybinės reikšmės miškai, paplitę savaiminės kilmės medynai.

III SKYRIUS GAMTOTVARKOS PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI, PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

3. Gamtotvarkos plano tikslas – sudaryti prielaidas teritorijoje esančių Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių: 7110 *Aktyvios aukštapelkės (ne mažesniame kaip 621 ha plote), 91D0 *Pelkiniai miškai (ne mažesniame kaip 12,6 ha plote), 3160 Natūralūs distrofiniai ežerai (ne mažesniame kaip 11,7 ha plote) būklės išsaugojimui ir gerėjimui su joms būdinga struktūra ir rūšių sudėtimi ir sudaryti palankias sąlygas 7120 Degradavusios aukštapelkės buveinei (148,8 ha) vystytis į 7110 *Aktyvios aukštapelkės arba 91D0 *Pelkiniai miškai buveines.

4. Gamtotvarkos plano tikslui pasiekti numatomi šie uždaviniai:

4.1. Atkurti ir palaikyti palankias sąlygas 7110 *Aktyvios aukštapelkės ir 91D0 *Pelkiniai miškai, 3160 Natūralūs distrofiniai ežerai buveinėse;

4.2. Sudaryti sąlygas 7120 Degradavusios aukštapelkės buveinei vystytis į 7110 *Aktyvios aukštapelkės ir 91D0 *Pelkiniai miškai buveines;

4.3. Optimizuoti teritorijos pažintinio lankymo, gamtosauginio švietimo sąlygas ir infrastruktūrą.

IV SKYRIUS GAMTOTVARKOS PLANO PRIEMONES ĮGYVENDINANTYS ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

6. Gamtotvarkos plano priemonių įgyvendinimą Aukštumalos telmologiniame draustinyje koordinuoja Nemuno deltos regioninio parko direkcija (toliau – direkcija). Ji atsakinga už teritorijoje nustatytų Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių palankios apsaugos būklės užtikrinimą, kitų saugomų gamtos vertybių priežiūrą.

VĮ Šilutės miškų urėdija vykdo kompleksinę miškų ūkio veiklą teritorijos valstybinės reikšmės miškuose. VĮ Šilutės miškų urėdija bendradarbiauja su direkcija ir kontroliuoja įgyvendinant Gamtotvarkos plano priemonių įgyvendinimo plano (toliau – Priemonių planas) 2.2, 2.3, 3.3 priemones. Direkcija organizuoja Priemonių plano 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3 priemonių įgyvendinimą.

V SKYRIUS

IŠTEKLIŲ ANALIZĖ, LĖŠŲ POREIKIS GAMTOTVARKOS PLANO PRIEMONĖMS ĮGYVENDINTI

7. Išteklių analizė, preliminarus lėšų poreikis Gamtotvarkos plane numatytoms priemonėms įgyvendinti pateikiami Pagrindžiamojoje informacijoje. Pagrindiniai Gamtotvarkos plane numatytų priemonių finansavimo šaltiniai yra Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, ES struktūrinių fondų, Aplinkos apsaugos rėmimo programos, taip pat teisės aktų nustatyta tvarka gautos kitos lėšos.

VI SKYRIUS GAMTOTVARKOS PLANO TIKSLINIMO IR STEBĖSENOS TVARKA

8. Gamtotvarkos planas turi būti reguliariai peržiūrimas nustatant, ar vykdomos priemonės iš tikrųjų duoda laukiamą rezultatą įgyvendinant uždavinius. Būtina reguliari buveinių kokybės stebėseną. Jei stebėsenos duomenys parodo, kad uždaviniai neįgyvendinti, Gamtotvarkos planas turi būti tikslinamas.

9. Siekiant įvertinti Gamtotvarkos plano efektyvumą, Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių 7110 *Aktyvių aukštapelkių, 7120 Degradavusių aukštapelkių, būklės pokyčių stebėseną turi būti vykdoma pagal Pagrindžiamojoje informacijoje pateiktus nurodymus. Gamtotvarkos plano efektyvumui vertinti nenustatyti 91D0 *Pelkinių miškų ir 3160 Natūralių distrofinių ežerų buveinių stebėsenos parametrai, nes šių buveinių būklės pokyčių nebus galima pastebėti ir objektyviai įvertinti Gamtotvarkos plano galiojimo metu. Už stebėsenos vykdymą atsakinga direkcija.

Jeigu Gamtotvarkos plano įgyvendinimo laikotarpiu teritorijos Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių monitoringas (įvertinant jų būklės ir ploto pokyčius) atliekamas ir pagal galiojančią Valstybinę aplinkos monitoringo programą (toliau – VAMP), Gamtotvarkos plano peržiūros ataskaitoje naudojami ir šie duomenys.

Papildomai fiksuojama informacija apie teritorijoje kilusius gaisrus, jų metu pažeistas buveines ir plotą, kitas atsiradusias pažaidas ar grėsmes.

10. Už Gamtotvarkos plano peržiūrą atsakinga Direkcija. Prieš atliekant peržiūrą rekomenduojama gauti mokslininkų, kitų suinteresuotų asmenų ar institucijų pastabas ir rekomendacijas. Direkcija parengia peržiūros ataskaitą ir ją teikia Tarnybai.

11. Gamtotvarkos planas pirmą kartą peržiūrimas po 5 metų, antrą kartą – kitais metais, pasibaigus gamtotvarkos plano įgyvendinimo laikotarpiui. Gamtotvarkos plano peržiūros ataskaita rengiama pagal Gamtotvarkos plano peržiūros ataskaitos rekomendacijas pateiktas Tvarkos aprašo 3 priede.

12. Atliekant Gamtotvarkos plano peržiūrą, įvertinama:

12.1. Gamtotvarkos plano uždavinių įgyvendinimas. Jei uždaviniai neįgyvendinti, nurodomos pagrįstos priežastys;

12.2. uždavinių atitiktis esamai situacijai;

12.3. Gamtotvarkos plano priemonių finansavimas;

12.4. gamtotvarkos veiksmų derinimo rezultatai;

12.5. pasiekti rezultatai;

12.6. Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir rūšių būklė vadovaujantis šių objektų stebėsenos rezultatais;

12.7. Gamtotvarkos plano įgyvendinimo poveikis 7110 *Aktyvių aukštapelkių ir 7120 Degradavusių aukštapelkių buveinėms vadovaujantis jų būklės vertinimo ir Gamtotvarkos plano priemonių įgyvendinimo rezultatais;

12.8. būtinybė pakeisti vykdomas Gamtotvarkos plano priemones ar numatyti naujas.

13. Gamtotvarkos planas gali būti peržiūrimas ar tikslinamas ir kitu laiku, nei nurodyta šio Gamtotvarkos plano 11 punkte, jeigu blogėja saugomų buveinių būklė, mažėja saugomų

rūšių gausa ir blogėja jų buveinių būklė arba surandama efektyvesnių būdų palankesnei jų apsaugai užtikrinti, atsiranda naujų aplinkybių. Direkcija inicijuoja ir vykdo patvirtinto dokumento keitimą.

PASTABA: * ženklu pažymėti prioritetiniai Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipai.

Aukštumos telmologinio
draustinio
gamtotvarkos plano priedas

GAMTOTVARKOS PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Uždavinys	Priemonės pavadinimas	Atsakingos institucijos	Priemonės įvykdymo terminas arba periodiškumas	Priemonių finansavimo ir įgyvendinimo prioritetai ¹
1. Atkurti ir palaikyti palankias hidrologines sąlygas 7110 *Aktyvių aukštapelkių ir 91D0 *Pelkinių miškų, 3160 Natūralių distrofinių ežerų buveinėse	1.1. parengti Aukštumos telmologinio draustinio pelkės hidrologinio režimo atkūrimo techninį projektą	Nemuno deltos regioninio parko direkcija	I metais	I
	1.2. įgyvendinti hidrologinio režimo atkūrimo Aukštumos pelkėje priemonės pagal parengtą hidrologinio režimo atkūrimo techninį projektą	Nemuno deltos regioninio parko direkcija	II, IV metais**	I
2. Sudaryti sąlygas 7120 Degradavusių aukštapelkių buveinei vystyti į 7110 *Aktyvių aukštapelkių ir 91D0 *Pelkinių miškų buveines	2.1. teikti siūlymą miškotvarkos projektui dėl specialiųjų kirtimų suprojektavimo durpių eksploatacijai ruoštuose laukuose	Nemuno deltos regioninio parko direkcija	I metais	I
	2.2. iškirsti sumedėjusią augaliją durpių eksploatacijai ruoštuose laukuose	VĮ Šilutės miškų urėdija, Nemuno deltos regioninio parko direkcija	I metais	I
	2.3. iškirsti sumedėjusios augalijos atžalas	VĮ Šilutės miškų urėdija, Nemuno deltos regioninio parko direkcija	II, III metais	I
3. Optimizuoti teritorijos pažintinio lankymo, gamtosauginio švietimo sąlygas ir infrastruktūrą.	3.1. parengti Aukštumos pažintinio tako rekonstrukcijos, jo pratęsimo su informacine ir rekreacine infrastruktūra techninį projektą	Nemuno deltos regioninio parko direkcija	II metais	II

	3.2. įgyvendinti Aukštumos pažintinio tako rekonstrukcijos, jo pratęsimo su informacine ir rekreacine infrastruktūra techninį projektą	Nemuno deltos regioninio parko direkcija	III metais	II
	3.3. atidengti pelkės kraštovaizdį iškertant krūmus pažintinio tako centriniame ruože	VĮ Šilutės miškų urėdija, Nemuno deltos regioninio parko direkcija	II, III, V, VII, IX metais	II

¹ Priemonių svarba: I – labai svarbios, II – mažiau svarbios.

** pirmiausia įgyvendinamos I tvarkymo plote suprojektuotos priemonės, pradedant nuo arčiausiai aukštapelkės centro numatytų griovių pertvarų įrengimo. Vėliausiai įrengiamos griovių pertvaros suprojektuotos teritorijos pakraščiuose. Esant galimybei, visos užtvaros gali būti įrengiamos vienu metu.